

การศึกษาปัจจัยและแนวทางการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของ
นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร

A Study of Factors and Methods to Encourage Self-directed Learning Abilities
in Grade 1 Primary School Students

ชญญา องอาจ^{1*} และ ภาวิณี โสธายะเพ็ชร²

Chanya Ong-art^{1*} and Pavinee Sothayapetch²

^{1,2}คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(Faculty of Education, Chulalongkorn University)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และเสนอแนวทางให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) คือ ใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 92 คน จากจำนวนครูทั้งหมด 120 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์และสังเกตการจัดการเรียนการสอน โดยคัดเลือกจากโรงเรียนที่มีระดับการปฏิบัติการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนสูงที่สุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แบบอุปนัย (Analytic Induction) ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองด้านเจตคติในการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ด้านแรงจูงใจในการเรียนรู้ ด้านความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ และด้านความพร้อมในการเรียนรู้ตามลำดับ

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบนำตนเอง ความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง นักเรียนประถมศึกษา

ABSTRACT

The purpose of this research is to study factors that encourage self-directed learning abilities in Grade 1 students and to propose guidelines for authorized educators at the Grade 1 level, aiming to appropriately promote self-directed learning abilities in the targeted students. The research employs mixed research methods, collecting quantitative and qualitative data through a questionnaire, interviews, and observations on a group of teachers from 92 teachers out of 120 selected from the highest practice level school in promoting self-directed learning abilities, using a Simple Random Sampling then a Purposive

Sampling in order to conduct interviews and observations related to teaching process management. The collected data were analyzed using averages, percentages, standard deviations, and content analysis in analytic induction. The results indicate that the majority of teachers most effectively promote self-directed learning abilities through the learning attitude aspect, followed by the student-teacher relationship, learning atmosphere, learning motivation, learning resource readiness, and learning readiness, respectively.

KEYWORDS: Self-directed Learning, Ability of Self-directed Learning, Primary School Students

**Corresponding author, E-mail: chanya_phung@hotmail.com Tel. 093-4616963*

Received: 25 October 2023/Revised: 4 December 2023 /Accepted: 13 December 2023 /Published online: 28 December 2023

บทนำ

ปัจจุบันกระแสความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา กำลังอยู่ในกระบวนการปรับตัวครั้งใหญ่ กล่าวคือ การจัดการศึกษาต้องสร้างให้นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Ilkay, 2018) เริ่มต้นจากการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-Directed Learning) ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ”

การเรียนรู้แบบนำตนเองมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน เนื่องจากการเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนมีความรับผิดชอบในการวางแผน ปฏิบัติ และประเมินผลความก้าวหน้าของการเรียนด้วยตนเอง เป็นลักษณะที่นักเรียนทุกคนมีอยู่ในขณะที่อยู่ในสถานการณ์การเรียนรู้ (Hiemstra, 1994) ซึ่งแนวคิดการเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นแนวคิดที่สำคัญของวงการการศึกษาของผู้ใหญ่ในอนาคต เพราะการเรียนรู้แบบนำตนเองมุ่งเน้นความรับผิดชอบของบุคคลและเชื่อมั่นศักยภาพที่ไม่สิ้นสุดของมนุษย์ การที่นักเรียนจะประสบความสำเร็จและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้มากน้อยเพียงใด จึงขึ้นอยู่กับความสนใจในเนื้อหาของนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญ (Chuaypan, 2017)

ในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเองนอกจากจะต้องคำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญแล้ว ยังต้องพิจารณาบริบทที่เกี่ยวข้องร่วมด้วย เช่น พัฒนาการตามช่วงวัยของนักเรียน สภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ รวมถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปของนักเรียน ซึ่งนักเรียนประถมศึกษาคือนักเรียนที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 6-12 ปี เกิดระหว่างปีพุทธศักราช 2549-2554 โดยประมาณ จัดอยู่ใน Generation Z และยังมีนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งที่ก้าวมาเป็นนักเรียนประถมศึกษาในอนาคต คือนักเรียนที่อยู่ใน Generation Alpha ซึ่งเกิดในปีพุทธศักราช 2553 เป็นต้นไป ในแง่ของพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนประถมศึกษาพบว่า นักเรียนทั้งสองรุ่นนี้จะใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ Wiedmer (2015) ได้อธิบายพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรุ่นนี้ว่า ไม่ชอบการเรียนรู้แบบบรรยายและการทดสอบแต่คาดหวังที่จะได้รับข้อมูลย้อนกลับ และต้องการกระบวนการเรียนรู้ที่ถูกปรับให้เหมาะสม รวมถึงชอบการเรียนรู้ที่ทำหายและการเรียนรู้แบบเชิงลึก กล่าวได้ว่า หากนักเรียนประถมศึกษาได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ย่อมทำให้นักเรียนมีใจใฝ่เรียนรู้และพยายามกระทำการต่าง ๆ เพื่อให้ประสบความสำเร็จด้วยตนเอง

ทั้งนี้ นักเรียนประถมศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถือเป็นจุดเริ่มต้นของวัยประถมศึกษา เป็นช่วงวัยที่สร้างทัศนคติด้านการเรียนรู้ที่ติดตัวไปตลอดชีวิต เนื่องจากนักเรียนในวัยนี้เป็นช่วงวัยแห่งการสะสมทักษะพื้นฐานของการเรียน หากนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ตลอดจนมีพฤติกรรมด้านการเรียนรู้ที่เหมาะสม ย่อมทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกด้านบวกต่อการเรียน (Kyu, 2020) ดังนั้น นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนและปลูกฝังพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม ตลอดจนการส่งเสริมการเรียนรู้แบบนำตนเอง เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง โดยไม่ต้องมีคนมาคอยบอกหรือกำกับ ส่งผลให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง นำไปสู่การเป็นนักเรียนที่ตลอดชีวิตหรือบุคคลแห่งการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของการศึกษา (Charoenchim et al., 2012)

อย่างไรก็ตามการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูควรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเรียนรู้แบบนำตนเอง เพื่อเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือและกระตุ้นให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงแก้ไขและปรับแต่งพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนให้เป็นผู้คิดริเริ่ม วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเองให้มากที่สุด (Suanchuphon, 2015) กล่าวได้ว่าครูควรทำหน้าที่เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก ที่คอยแนะนำช่วยเหลือ ส่งเสริม และกระตุ้นให้นักเรียนได้เป็นผู้ดำเนินการเรียนรู้ด้วยตนเอง จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้บุคคลเกิดความเจริญงอกงามในทางที่ดี ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานของหลักสูตร จุดประสงค์ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ธรรมชาติของนักเรียน และการประเมินผลอย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนทางเลือก กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่มีแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการเรียนรู้เชิงโครงงาน มุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติและมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับคนในชุมชน โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และกระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบนำตนเอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นแนวทางการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเสนอแนวทางให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง หมายถึง สิ่งสนับสนุนที่ทำให้นักเรียนเกิดความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล (ปัจจัยภายในตัวนักเรียน) ได้แก่ แรงจูงใจในการเรียนรู้, เจตคติในการเรียนรู้ และความพร้อมในการเรียนรู้
2. ปัจจัยทางสังคม (ปัจจัยภายนอก) ได้แก่ บรรยากาศในการเรียนรู้, สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู, สัมพันธภาพภายในครอบครัว และความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้

2.ความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะภายในตัวนักเรียนที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างตั้งใจ มีจุดมุ่งหมาย มีแรงจูงใจ และสามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้

3.โรงเรียนทางเลือก หมายถึง โรงเรียนที่มีแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่น ทั้งในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยตอบสนองต่อความสนใจของนักเรียนเป็นหลัก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบในการวิจัย ดังนี้

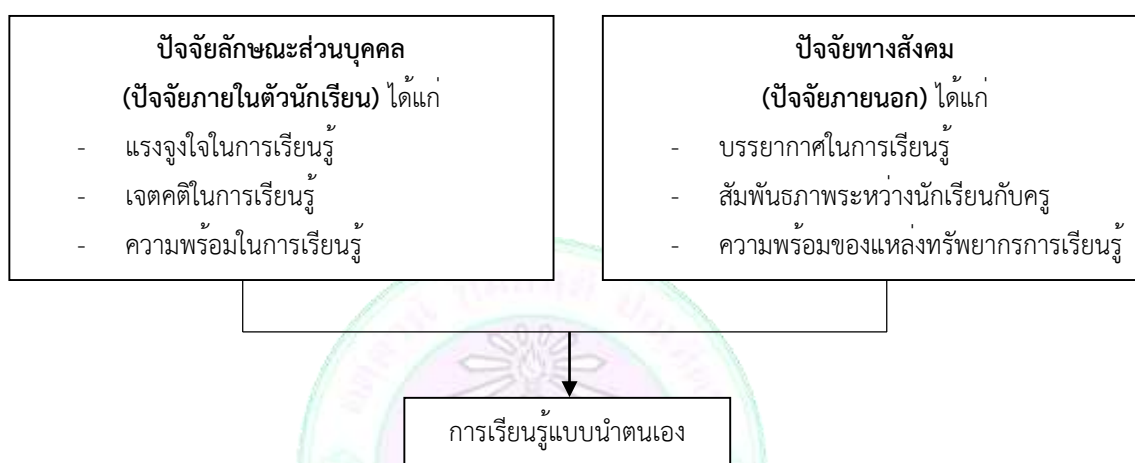

Figure1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) คือ ใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อสำรวจปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 รวมทั้งศึกษากลุ่มตัวอย่างโดยการสัมภาษณ์และสังเกตการจัดการเรียนการสอน เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และเสนอแนวทางให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

ประชากร และตัวอย่างวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและทำการคัดเลือกตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทางเลือก กรุงเทพมหานคร จำนวน 10 โรงเรียน เพื่อใช้ในการตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนครบตามขนาดตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 92 คน จากจำนวนครูทั้งหมด 120 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยคัดเลือกจากโรงเรียนที่มีระดับการปฏิบัติการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนสูงสุดเพียง 1 โรงเรียน มีเกณฑ์การสุ่ม คือ เป็นครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทางเลือก กรุงเทพมหานคร ที่ทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา รายวิชาละ 1 คน ได้จำนวนทั้งสิ้น 8 คน เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีมุมมองและมีวิธีการ

จัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองที่แตกต่างหลากหลาย และเพื่อดำเนินการสัมภาษณ์ และสังเกตการจัดการเรียนการสอน

เครื่องมือวิจัย

1. แบบสอบถามครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบวัดมาตรฐานประมาณค่า 4 ระดับ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแรงจูงใจในการเรียนรู้ 2) ด้านเจตคติในการเรียนรู้ 3) ด้านความพร้อมในการเรียนรู้ 4) ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ 5) ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และ 6) ด้านความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ โดยแต่ละด้านจะมีข้อคำถามด้านละ 5 ข้อ เพื่อสำรวจปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางในการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองให้เกิดขึ้นกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. แบบบันทึกการสังเกตการสอนของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

โดยเครื่องมือทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา สามเส้าด้านวิธีการเก็บข้อมูล ความเที่ยง การยืนยันผลการวิจัย การถ่ายโอนผลการวิจัย ภาษาที่ใช้ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนรู้แบบนำตนเอง ผู้เชี่ยวชาญด้านการประถมศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมิน จากนั้นผู้วิจัยได้นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ตอนตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสังเกต โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสังเกตการสอนของครูผู้สอนนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยรวบรวมประเด็นที่พบเห็นในการจัดการเรียนการสอนและใช้การวิเคราะห์เนื้อหาในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวทางในการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นการนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบบันทึกการสัมภาษณ์และแบบบันทึกการสังเกตในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสังเกต

1. ข้อมูลทั่วไปของครูผู้ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร

ครูผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย สอนรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษามากที่สุด ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์การสอน 5 ปีขึ้นไปแต่ไม่เกิน 10 ปี ในการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นั้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้เสนอแนะแนวทางคือ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน และให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานอย่างอิสระ ไม่มีการตัดสินถูกผิด รองลงมาคือครูต้องเป็นคนที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน สอนให้น้อย แต่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้มาก และควรให้นักเรียนลงมือปฏิบัติผ่านการลองผิดลองถูกด้วยตนเองตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร

2.1 ระดับการปฏิบัติการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานครพบว่า ครูส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองนาน ๆ ครั้ง (ค่าเฉลี่ยรวม=2.57, SD=0.34) โดยเมื่อจำแนกระดับการปฏิบัติในด้านต่าง ๆ พบว่า ครูส่วนใหญ่มีการสร้างเจตคติในการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย=2.70, SD=0.23) มากที่สุด รองลงมาคือ สร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับครู (ค่าเฉลี่ย=2.67, SD=0.42) จัดบรรยากาศในการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย=2.57, SD=0.33) ส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย=2.53, SD=0.27) เตรียมความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย=2.49, SD=0.47) และสร้างความพร้อมในการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย=2.46, SD=0.32) ตามลำดับ (Table 1)

Table 1 ระดับการปฏิบัติการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร

รายการ	Mean	SD	การแปลผลระดับการปฏิบัติ
1. ด้านแรงจูงใจในการเรียนรู้	2.53	0.27	นาน ๆ ครั้ง
2. ด้านเจตคติในการเรียนรู้	2.70	0.23	นาน ๆ ครั้ง
3. ด้านความพร้อมในการเรียนรู้	2.46	0.32	นาน ๆ ครั้ง
4. ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	2.57	0.33	นาน ๆ ครั้ง
5. ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับครู	2.67	0.42	นาน ๆ ครั้ง
6. ด้านความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้	2.49	0.47	นาน ๆ ครั้ง
ค่าเฉลี่ยรวม	2.57	0.34	นาน ๆ ครั้ง

จาก Table 1 ระดับการปฏิบัติการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร ครูส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติในการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในระดับนาน ๆ ครั้ง โดยจำแนกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 ด้านแรงจูงใจในการเรียนรู้

ครูผู้สอนมักพูดชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เมื่อนักเรียนทำงานเสร็จเรียบร้อยจะกล่าวชมเชย หรือ ให้รางวัลเพื่อเป็นกำลังใจ เช่น ดาว ชมม คะแนน ฯลฯ และเมื่อนักเรียนเกิดปัญหาในการทำงานจะเข้าไปช่วยเหลืออย่างทันท่วงที ทั้งนี้ครูผู้สอนมักกระตุ้นเตือนนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนจดจ่อกับการเรียนและการทำงานของตนเอง

2.1.2 ด้านเจตคติในการเรียนรู้

ครูผู้สอนมักกล่าวชื่นชมนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและเรียนรู้อย่างตั้งใจ รวมถึงพูดชมเชยนักเรียนที่มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน ทั้งนี้ครูผู้สอนมักออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมและสนุกกับการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความชอบของนักเรียนทุกครั้งที่เขียนแผนการเรียนรู้ และให้นักเรียนสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองอยู่เสมอ

2.1.3 ด้านความพร้อมในการเรียนรู้

ครูผู้สอนจัดเตรียมแผนและสื่อประกอบการเรียนรู้อย่างครบถ้วนก่อนสอน และดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน โดยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความพร้อมให้กับนักเรียนอยู่เสมอ เช่น มีกิจกรรมชั้นนำ เพื่อดึงดูดความสนใจก่อนเริ่มต้นเรียนรู้ และบอกให้นักเรียนวางแผนการทำงานของตนเอง เช่น งานชิ้นนี้ฉันต้องใช้ระยะเวลาเท่าใดจึงจะทำงานสำเร็จ

2.1.4 ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้

ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน และมักพูดชมเชยนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการเรียนรู้และทำกิจกรรม เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เพื่อน ๆ ตลอดจนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงผลงานจากการเรียนรู้ของตนเอง เช่น นิทรรศการแสดงผลงานนักเรียน รวมถึงสอนให้นักเรียนกล้าคำชื่นชม แนะนำ ขอบคุณ และขอโทษผู้อื่น ทั้งนี้ครูผู้สอนได้มีช่วงเวลาให้นักเรียนสะท้อนอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของตนเอง สิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ และสิ่งที่ตนเองต้องพัฒนา

2.1.5 ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

ครูผู้สอนมีการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด และรับฟังนักเรียนทุกเรื่องโดยปราศจากการตัดสินว่าถูกหรือผิด ใชหรือไม่ใช่ ดีหรือไม่ดี กล่าวคือ เป็นผู้ที่ได้รับ ความไว้วางใจจากนักเรียน โดยนักเรียนมักจะมาบอกเล่าสิ่งต่าง ๆ และขอคำปรึกษาจากครู ทั้งนี้เมื่อนักเรียนไม่สบายใจหรือมีปัญหา ครูจะคอยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา และอยู่เคียงข้างนักเรียนเสมอ

2.1.6 ด้านความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้

ครูผู้สอนจัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เช่น การจัดโต๊ะเรียนแบบกลุ่ม เพื่อส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น และใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับบทเรียน เพื่อดึงดูดความสนใจจากนักเรียน รวมถึงจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ที่เพียงพอสำหรับนักเรียน ออกแบบและจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ

ด้วยตนเอง นอกจากนี้ครูผู้สอนได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ เพื่อให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญโดยตรง

2.2 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน และให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานอย่างอิสระ ไม่มีการตัดสินถูกผิด และต้องเป็นคนที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียน สอนให้น้อย แต่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้มาก รวมทั้งให้นักเรียนลงมือปฏิบัติผ่านการลองผิดลองถูกด้วยตนเอง ตลอดจนนำความสนใจและ/หรือความถนัดของนักเรียนเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ และสร้างโจทย์ปัญหาสถานการณ์ที่ท้าทายและเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของนักเรียน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

การนำเสนอแนวทางในการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งหมด 8 คน สามารถสรุปแนวทางในการส่งเสริมเป็น 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านแรงจูงใจในการเรียนรู้

1.1 ควรให้นักเรียนตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง

จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า การกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างให้นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง เนื่องจากนักเรียนต้องวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง มีความมั่นใจและความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ โดยระบุเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง ฝึกฝน วางแผน และมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ กำกับดูแลและควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรให้นักเรียนตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้นักเรียนมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ตลอดจนเกิดเป็นความสามารถในการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถกำหนดอนาคตของตนเองได้

1.2 ควรใช้คำพูดเชิงบวกเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้

การใช้คำพูดเชิงบวกเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียน เนื่องจากเป็นการสื่อสารและให้ข้อมูลอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้นักเรียนมองเห็นพัฒนาการในการเรียนรู้ของตนเอง รู้ข้อดีและข้อที่ควรปรับปรุง ทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนรู้ อยากที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น โดยครูผู้สอนควรชื่นชมที่วิธีการเรียนรู้ มีใช้ผลลัพธ์ เพื่อให้นักเรียนได้ตั้งเป้าหมายบนความเป็นจริง สามารถวางแผนและกำหนดวิธีการพัฒนาตนเองได้ตรงตามรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง

2. ด้านเจตคติในการเรียนรู้

เจตคติในการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน เนื่องจากเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติของนักเรียนโดยตรง หากนักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้ ย่อมทำให้การเรียนรู้เป็นไปได้อย่างราบรื่น ดังนั้นครูผู้สอนควรให้นักเรียนหมั่นสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้นักเรียนรับรู้ความรู้สึกของตนเอง เข้าใจตนเอง รู้ความต้องการของตนเอง รู้ว่าตนเองมีความชอบ ความสนใจ และความถนัดในเรื่องใด นำไปสู่การ

กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้ โดยการสะท้อนการเรียนรู้สามารถทำได้หลายประเด็น เช่น ความรู้สึกรัก ความอยากรเรียน ความเข้าใจ สิ่งที่ทำได้ดี สิ่งที่ต้องพัฒนา และการนำความรู้ไปต่อยอด

3. ด้านความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียน

ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนเป็นปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่อยู่ภายในตัวนักเรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ ครูผู้สอนจึงต้องสังเกตความพร้อมในการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาการในการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล หากพบว่านักเรียนคนใดไม่มีความพร้อมในการเรียนรู้ ครูจะต้องเข้าไปช่วยเหลือและแก้ไขสถานการณ์ให้ทันทั่วทั้งที่ เพื่อให้การเรียนรู้ดำเนินการต่อไปได้ โดยสามารถประเมินได้ 2 กรณี คือ 1) การประเมินนักเรียนขณะสอน (Formative Assessment) และ 2) การประเมินนักเรียนหลังสอน (Summative Assessment)

4. ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้

4.1 จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่พบว่า มีจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกันในแต่ละรายวิชา โดยจะมี
 คัมหรือหัวข้อในการเรียนรู้ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันในทุกภาคเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้และ
 ประสบการณ์ของตนเอง แล้วมาต่อยอดกับบริบทในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจึงเป็นการจัด
 กระบวนการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนมีความคิดเชื่อมโยงและมีทักษะในการประยุกต์ความรู้ เพื่อแก้ปัญหาสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

4.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน

ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย เพราะนักเรียนเป็นคนคิดเชื่อมโยงและต่อยอดความรู้ด้วยตนเอง โดยที่ครูทำหน้าที่เป็นเพียงผู้นำกระบวนการเรียนรู้ จัดเตรียมประสบการณ์ในการเรียนรู้ และสะท้อนผลการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและสร้างการเรียนรู้ของตนเองได้

5. ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู

5.1 ครูต้องเป็นผู้นำกระบวนการเรียนรู้ (Facilitator) ให้กับนักเรียน

ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเจริญก้าวหน้าส่งผลให้การเข้าถึงข้อมูลความรู้ต่าง ๆ สามารถทำได้โดยง่าย ครูจึงจัดเป็นบุคคลสำคัญในการจัดการเรียนรู้ จึงต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอน (Teacher) มาเป็นผู้นำกระบวนการเรียนรู้ (Facilitator) โดยจะต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลาย เพื่อให้

นักเรียนมีทักษะและวิธีในการค้นหาความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการสร้างแรงบันดาลใจและใช้คำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น

กล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออก ลงมือปฏิบัติ และลองผิดลองถูกด้วยตนเอง

5.2 ครูต้องสังเกตการเรียนรู้และการทำงานของนักเรียนอย่างทั่วถึง

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ครูจำเป็นต้องรู้จักธรรมชาติของนักเรียนแต่ละคนและสังเกตการเรียนรู้และการทำงานของนักเรียนอย่างทั่วถึง หากพบว่านักเรียนคนใดเกิดความติดขัด ต้องเข้าไปช่วยเหลือให้ทันทั่วถึง และสะท้อนการเรียนรู้ให้

นักเรียนอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้ให้นักเรียนปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง ตลอดจนกำกับการเรียนรู้และการทำงานของตนเองให้ดีขึ้น

6. ด้านความพร้อมของแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้

6.1 ให้มีความสำคัญกับการจัดทำแผนการเรียนรู้

แผนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญของครูผู้สอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน เพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่น เหมาะสม ตรงตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ ซึ่งแผนการเรียนรู้แบ่งได้เป็น 3 แบบ ได้แก่ 1) โครงหลักสูตร 2) แผนรายภาค และ 3) แผนรายครั้ง โดยในการจัดทำแผนการเรียนรู้นั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและสมรรถภาพของนักเรียน เพื่อให้การออกแบบแผนการเรียนรู้มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่นักเรียนทุกคน

6.2 มีการใช้สื่อที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

นอกจากแผนการเรียนรู้ที่เป็นเครื่องมือสำคัญของครูผู้สอนแล้ว สื่อที่ใช้ในการเรียนรู้ก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน เพราะเปรียบเสมือนเครื่องมือในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ครูผู้สอนจำเป็นต้องใช้สื่อที่หลากหลายตามรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่วางไว้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อดึงดูดความสนใจและตอบสนองการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

อภิปราย และข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจแก่การนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดคือปริญญาตรีเป็นจำนวนมากที่สุด และสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวนมารองลงมา เนื่องจากโรงเรียนทางเลือกมีการเปิดรับผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน เพื่อมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญและหลากหลายมากกว่าโรงเรียนทั่วไป กล่าวคือ ครูผู้สอนไม่จำเป็นต้องจบการศึกษาด้านครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ก็สามารถมาทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวุฒิการศึกษาที่ตนเองร่ำเรียนมาได้ โดยโรงเรียนจะมีการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) ในด้านการจัดการเรียนการสอน เช่น การออกแบบและจัดทำแผนการสอน การจัดการชั้นเรียน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ตลอดจนการวัดและประเมินผลนักเรียนจากเพื่อนครูที่มีประสบการณ์ เกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC) ที่ให้ทุกคนได้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ จากประเด็นดังกล่าวสามารถอภิปรายได้ว่า การที่ครูมีระดับการศึกษาสูงส่งผลให้การส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากครูเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญในห้องเรียนที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา (Siritharangsri, 2014) โดยคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (Pornsima, 2011) หากครูมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียน และมีแนวทางในการแก้ปัญหาสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ตลอดจนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (Sriphongperit, 2018) ดังนั้น ระดับการศึกษาหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การปฏิบัติการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนด้านเจตคติในการเรียนรู้มากที่สุด โดยครูผู้สอนมักกล่าวชื่นชมนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมและเรียนรู้อย่างตั้งใจ และออกแบบแผนการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความสนใจของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีส่วนร่วมและสนุกกับการเรียนรู้ ตลอดจนให้นักเรียนสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองอยู่เสมอ เนื่องจากเจตคติในการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน กล่าวได้ว่า เจตคติเป็นแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า หากบุคคลมีเจตคติบวกต่อสิ่งใดก็จะมีการพฤติกรรมที่กล้าเผชิญหน้ากับสิ่งนั้น แต่หากบุคคลมีเจตคติลบต่อสิ่งใดก็จะหลีกเลี่ยง (Khowtrakul, 2005) ซึ่งการเรียนรู้แบบนำตนเองจำเป็นต้องให้นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้ มีใจรักที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยทักษะการประเมินตนเองเปรียบเสมือนผลสะท้อนความต้องการในการเรียนรู้ อันเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Gulten, 2016) จากประเด็นดังกล่าวสามารถอภิปรายได้ว่า เจตคติเป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลกล้าเผชิญหน้ากับสิ่งเร้าหรือหลีกเลี่ยง การที่โรงเรียนมีการจัดหลักสูตรที่ยืดหยุ่น ตอบสนองความต้องการของนักเรียนที่หลากหลายจะเป็นหนทางหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาเจตคติไปในทางที่ดีได้ (Suwansuk 1995) ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดเจตคติมีหลายปัจจัย เช่น สัมพันธภาพระหว่างบุคคล การได้รับประสบการณ์เฉพาะด้าน ตลอดจนอิทธิพลของสถาบันที่ทำให้บุคคลได้แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น ๆ อย่างอิสระ (Rattanamaneechote, 1993) ดังนั้น ครูผู้สอนควรให้นักเรียนหันมาสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้นักเรียนรับรู้ความรู้สึกของตนเอง เข้าใจตนเอง รู้ความต้องการของตนเอง รู้ว่าตนเองมีความชอบ ความสนใจ และความถนัดในเรื่องใด นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้ โดยการสะท้อนการเรียนรู้สามารถทำได้หลายประเด็น เช่น ความรู้สึก ความอยากเรียน ความเข้าใจ สิ่งที่ได้ดี สิ่งที่ต้องพัฒนา และการนำความรู้ไปต่อยอด เป็นต้น

ในขณะเดียวกันครูผู้สอนส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนด้านความพร้อมในการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด ได้แก่ การจัดเตรียมแผนและสื่อประกอบการเรียนรู้ออกสอนอยู่ในระดับนาน ๆ ครั้ง แตกต่างจากที่ผู้วิจัยไปทำการสัมภาษณ์และสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูที่พบว่าครูมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ จากประเด็นดังกล่าวสามารถอภิปรายได้ว่าข้อความในแบบสอบถามอาจมีส่วนทำให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้ โดยความพร้อมในการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน เนื่องจากความพร้อมในการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับ 2 มิติที่สัมพันธ์กัน คือ มิติปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล และมิติปัจจัยภายนอกที่ต้องอาศัยบริบททางสังคมเป็นตัวกำหนด (Brockett, 1991) ซึ่งความพร้อมในการเรียนรู้สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมการเรียนรู้และการควบคุมตนเองของนักเรียน อันเป็นหนึ่งในคุณสมบัติพื้นฐานของบุคคลที่เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต (Ilkay, 2018) การที่นักเรียนจะบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ได้นั้น ครูผู้สอนต้องสังเกตความพร้อมในการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่เสมอ โดยอาศัยประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนผ่านการออกแบบแผนการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียนที่มีความหลากหลาย สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น (Uthaisuk, 1999) โดยในปัจจุบันเทคโนโลยีเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบนำตนเอง กล่าวคือ เป็นแหล่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงความรู้และแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและไม่จำกัด สามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจในการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ดังนั้น หากครูผู้สอนออกแบบการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ ปลุกฝังทักษะการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ย่อมทำให้นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้ผ่านการแสวงหาความรู้และข้อมูลด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์ (Timothy, 2010)

การสัมภาษณ์และสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

จากการสัมภาษณ์และสังเกตการสอนของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ให้นักเรียนตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้และประเมินการเรียนรู้ของตนเองอยู่เสมอ จากประเด็นดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่าการตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้และการประเมินตนเองของนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง เนื่องจากการเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างต่อเนื่อง โดยมีการวางแผนและประเมินการเรียนรู้ของตนเอง (Tough, 1971) ซึ่งจากผลการศึกษาของ Penny Van (2005) พบว่าสำหรับนักเรียนในชั้นประถมศึกษา มีความสามารถในการประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้ ทั้งนี้ Ilkay Aşkin (2018) กล่าวว่า นักเรียนที่ประสบความสำเร็จและเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการระบุเป้าหมายและวางแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อจำเป็น และติดตามการเรียนรู้ของตนเอง สรุปได้ว่าการเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต นักเรียนต้องวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง มีความมั่นใจและความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ โดยระบุเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง ผักผ่อน วางแผน และมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ กำกับดูแลและควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้น การตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้และการประเมินตนเองของนักเรียนจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้แบบนำตนเอง หากได้รับการฝึกฝนและทำอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ที่นักเรียนกำหนดอนาคตของตนเองได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้เสนอแนะแนวทาง คือ **ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนและให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานอย่างอิสระ ไม่มีการตัดสินถูกผิดเป็นจำนวนมากที่สุด** จากประเด็นดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่าการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง ครูผู้สอนต้องมีวิธีการสอนที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้นักเรียนคิดอย่างมีอิสระ ตลอดจนสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Ngamlod, 2014) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Penny Van (2005) ที่พบว่าการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นมีนัยสำคัญต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนประถมศึกษา โดยนักเรียนที่เรียนรู้ในโรงเรียนแบบสืบเสาะจะมีแรงจูงใจในการเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนรู้ในโรงเรียนที่ใช้การสืบค้นน้อยกว่า กล่าวได้ว่า ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างตื่นตัวและใช้กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายอันจะนำนักเรียนไปสู่การเรียนรู้ที่แท้จริง (Khaemmanee, 2012) ดังนั้น การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้โดยการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ จัดเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เพราะนักเรียนเป็นคนคิดเชื่อมโยงและต่อยอดความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้นักเรียนเกิดความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองมากยิ่งขึ้น

2. แนวทางการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้เสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง**ด้านแรงจูงใจในการเรียนรู้พบว่า ครูผู้สอนมักพูดชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ** จากประเด็นดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียน เนื่องจากการเรียนรู้แบบนำตนเองนักเรียนต้องมีความรักในการเรียนรู้ (Love of Learning) คือ มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเรียนรู้และสนุกกับการสืบสอบค้นคว้า โดยได้รับการชื่นชมเมื่อทำการศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ (Wattananamkul, 2002) ทั้งนี้การที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนมีการให้รางวัลและเสริมแรงเมื่อนักเรียนตอบคำถามถูกต้องหรือทำงานที่ได้รับ

มอบหมายสำเร็จ ย่อมทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจและมีกำลังใจในการเรียนรู้ (Klahan, 2016) ซึ่งความเชื่อในการรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนรู้ เกี่ยวข้องกับความมุ่งมั่นตั้งใจและเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จในอนาคต (Penny, 2004) ดังนั้น ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยพูดชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนในการพัฒนาตนเอง สร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้กับนักเรียนผ่านการชื่นชมที่วิธีการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ตั้งเป้าหมายบนความเป็นจริง สามารถวางแผนและกำหนดวิธีการพัฒนาตนเองได้ตรงตามรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเฉพาะกลุ่ม ดังนั้นผลการวิจัยจึงเป็นเพียงข้อมูลเฉพาะกลุ่มนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทางเลือกเท่านั้น ซึ่งเป็นโรงเรียนทางเลือกที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ข้อมูลที่ได้จึงเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนประถมศึกษาแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป อีกทั้งยังเป็นแหล่งข้อมูลให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและเก็บข้อมูลปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในมุมมองของผู้ปกครอง เพื่อให้เห็นปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่นอกเหนือจากการเรียนรู้ที่โรงเรียน
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนประถมศึกษาในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อให้เห็นปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนในระดับชั้นนั้น ๆ
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักเรียนประถมศึกษาในสังกัดต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมและบริบทที่แตกต่างกัน

References

- Anupap, K. (2017). *Using self-directed learning to develop computer learning of 4th grade students* (Master of education thesis). Faculty of Education, Dhurakij Pundit University. [in Thai]
- Boontam, T. (2013). *The academic affairs administration and the instructional efficiency of mathematics teachers in school shortage of mathematics teachers under Secondary Education Service Area Office 9* (Master of education thesis). Faculty of Education, Silpakorn University. [in Thai]
- Brockett, R.G., & Hiemstra, R. (1991). Self-Direction in Adult learning: Perspective on Theory, research and practice. *Creative Education*, 7.
- Charoenchim, S., & et al. (2012). Development of a teaching model that promotes concepts and problem solving in physics. *Silpakorn Educational Research Journal*, 1, 64-78. [in Thai]
- Chuaypan, P., Saripa, A., & Buddee, S. (2017). The effect of 5 steps learning process on scientific process skills and scientific creativity in science learning area of grade nine students - Thai version. *Journal of Education Thaksin University*, 17, 163-173. [in Thai]

- Doris, C., & Yin, L. (2022). Comparison of primary four students' perceptions towards self-directed learning and collaborative learning with technology in their English writing lessons. *Journal of Computers in Education*, 9, 783-806.
- Gulten, F., & Kiymet, S. (2016). Developing a "Self-directed Learning Preparation Skills Scale for Primary School Students": Validity and Reliability Analyses. *Universal Journal of Educational Research*, 4, 217-2334.
- Hiemstra, R. (1994). Self-directed learning. In T. Husen and T. N. Postlethwaite. *The International Encyclopedia of Education (Second edition)*. Oxford: Pergamon Press.
- Ilkay, A., & Melek, D. (2018). An Investigation of Self-Directed Learning Skills of Undergraduate Students. *Original Research Article*, 9, 1-14.
- Khaemmanee, T. (2012). *Teaching science: knowledge for organizing an effective learning process*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- Khowtrakul, S. (2005) *Educational Psychology (Edition 4th)*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- Klahan, P. (2016). *A study of the relationship between leadership and change of management Educational institutions and the teaching efficiency of teachers under the Office of the Primary Educational (Master of Education Thesis)*. Faculty of Education, Rajabhat Nakhon Ratchasima University. [in Thai]
- Krejcie, R., & Morgan, D. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Ngamlod, S. (2014). *Effects of organizing art sculpture activities on the logical thinking skills of early childhood children* (Master of Early Childhood Education thesis). Faculty of Education, Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Penny, V. (2004). Gifted Primary Students' Knowledge of Self-Directed Learning. *International Education Journal*, 4, 64-74.
- Penny, V. (2005). The inquiry nature of primary schools and students' self-directed learning knowledge. *International Education Journal*, 5, 166-177.
- Penny, V. (2011). Views of Gifted Elementary Students about Self-Directed Learning. *Gifted and Talented International*, 26, 111-119.
- Pornsima, D. (2011). *Teacher development abilities*. N.P.
- Rattanamaneechote, S. (1993). *Knowledge and attitude of nurses towards organ donation*(Master of Medicine Thesis). Faculty of Medicine, Mahidol University. [in Thai]
- Siritharangsri, P. (2014). Proposal for upgrading the quality of Thai teachers in the 21st century. *Journal of Research for Social and Community Development Maha Sarakham Rajabhat University*, 1. [in Thai]
- Sriphongperit, M. (2018). *Factors affecting the efficiency of learning management in the 21st century of primary teachers in Pathum Thani Province* (Master of education thesis). Faculty of Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. [in Thai]

- Suanchuphon, A. (2015). Self-directed learning characteristics of university students Valaya Alongkorn Rajabhat under the Royal Patronage. *Journal of Graduate Studies Valaya Alongkorn Rajabhat*, 9, 221-231. [in Thai]
- Suwansuk, P. (1995). Organizing science experiences for early childhood children. *Teaching documents for the course on enhancing life experiences Early childhood education level. (8)*. Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Open University. [in Thai]
- Timothy et al., (2010). The self-directed learning with technology scale (SDLTS) for young students: An initial development and validation. *Computers & Education*, 55, 1764-1771.
- Tough, A. (1979). The Adult's Learning Projects: A Fresh Approach to Theory and Practice in Adult Learning (2nd ed.). *Creative Education*, 12, 1-12.
- Uthaisuk, P. (1999). *Teaching and learning system*. Bangkok: Sukhothai Thammathirat Open University.
- Wattananamkul, W. (2002). *Why and how with Self-Directed Learning*. Retrieved from <http://secondary.kku.ac.th/sec4/sdl.htm>
- Wiedmer, T. (2015). Generations Do Differ: Best Practices in Leading Traditionalists, Boomers, and Generations X, Y, and Z. *Creative Education*, 82, 51-58.

